

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ-

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейим
къэралыгъо гъэпсыкіэ иэ зыхъугъэ Маф

1923-рэ ильесым
Гъэтхапэм
къышөгъэжьагъэу къыдәкы

№ 128 (22577)

2022-рэ ильес

МЭФЭКУ

БЭДЗЭОГЪУМ и 21-рэ

ОСЭ Гъэнэфагъэ иэп
Къыхэтүтыгъехэр ыкїи
Нэмыйкі къэбархэр тисайт
Ижъугъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Зыщагъэпсэфы, япсауныгъэ щагъэпытэ

Республикэм ис кІэ-
лэцыкъухэм ягъэмэ-
фэ зыгъэпсэфыгъо
уахътэ пъешлэгъонену
зэрагъэкъоштым
Адыгейим мэхъанэшхо
щыраты. Ильес къэс
къэлэ кыбым щылэ
лагерьхэм ахэр
ағъаклох, зызэрэща-
гъэпсэфырэм даклоу
япсауныгъи щагъэ-
пытэ.

2022-рэ ильесым игъэмэфэ
зыгъэпсэфыгъо тельтатагъеу
лагерь 94-рэ шъольырым кын-
щызэуахъагъ. Ахэм ашыщэу
лагеришыр — «Горная», «Лань»,
«Горная легенда» зыфилохэ-
рэр къэлэ кыбым щылэх, кІэлэ-
цыкъу мини 2,6-м ехъумэ ахэм
защагъэпсэфынену щыт. Мафэрэ
юф зышэрэ лагерьхэу, гурит
еджаплэхэм къашызэуахъигъэ-
хэм, кІэлэцыкъу мини 5 аштагъ.

(Икъух я 3-рэ нэклуб. ит.)

Къыдигъэкъирэм хегъахъо

Пшъэдэкъыжъеу ыхъырэмкіэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу
«Мыекъопэ машинэш заводым» ильесэу тызыхэтым имэзих манипу-
лятор 320-рэ къыдигъекъыгъ.

Блэкъыгъе ильесым мыш-
фэдэ иуахътэ а пчагъээр 130-
рэ хъущтыгъэ. Продукциер эз-
кіэ үагъэкы. Аш фэдэ къэбар
кытыгъе предприятием игене-

ральнэ директорэу Емтывъ
Русльян.

Аш къызэриуагъэмкіэ, тэрэ-
зэу гъэпсыгъэ стратегическэ
планым ишуагъэкі мыш фэдэ

къэгъэлэгъонхэм къафэкъуа-
гъэх.

Непэрэ мафэм ехъулэу за-
водым вакансие 16 ил. Ашъэрэ
ыкїи гурит хэушхъафыкъыгъэ

гъэсэнгъэ зиэ специалист-
хэр ишыкълагъэх. Гурит лэжъа-
пкіэр сомэ мин 47-рэ мэхъу.
Предприятием лутхэм медицине
фэл-фашлэхэр афагъэцаклэх,
зисэнхъат хэшлэкъышо фызилэ
специалистхэм — неврологым,
кардиологым, стоматологым,
терапевтим юф ашлэ. Игъом
лэжъапкіэр араты, зыгъэпсэ-
фыгъо уахътэм юфышлэхэр хы
Шүцлэ луштом ағъаклох, ыкїэ
хэмэльтэу мэфитфырэ аш зы-
кыщаагъэпсэфын альэкы.

Гидроманипуляторхэм якы-
дэгъэкъынкіэ Урысъем пэрыт-
нигъэ щызыыгъ предпринятиеу
щыт пшъэдэкъыжъеу ыхъырэм-
кіэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиэ
обществэу «Мыекъопэ машинэш
 заводым». 1985-рэ ильес-
сим щегъэжьагъеу а лягъом тет.
Непэрэ мафэм ехъулэу
промышленностын щагъэфе-
дерэ пкъыгъо зэфэшхъафхэр
 заводым къыдегъекых, ахэр
 чыпэ зэфэшхъафхэм ашы-
 угъягъекы.

Іэпүіэгъу аратырэм тегущылагъэх

Къэралыгъо программэу «Тильэпкъэгъухэу Іеклыб къэралхэм арысхэр ежхэм яштоигоныгъэкэ Адыгэ Республикэм къэкощыжынхэмкэ Іэпүіэгъу ятыгъэнэй» зыфиорэр пхырышыгъэним илофыгъохэм афэгъэзэгъе межведомственне комиссием мы мафэхэм зэхэсигъо илаг.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмкэ, Іеклыб къэралхэм ашыгъсэурэ тильэпкъэгъухэм адырье зэпхынгъэхэмкэ ыкни къэбар жуягъэм иамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлхъо Аскэр ар зэрищааг.

Зэхахъэм А. Шхъэлахъом къизэршиуагъэу, 2019-рэ ильэсийм къышегъэжьагъэу къэралыгъо программэр Адыгейим щыпхыраши. Іеклыбым щыпсэурэ тильэпкъэгъу нэбгыре 60-мэ мы ильэсийм шъольны-

рым къагъэзэжынэу агъенафэ. Джыре уахътэ республикэм анахъэу ищыклагъэхэр врачхэр, санитархэр, фельдшерхэр, шлэнгъэмрэ гъэсэнгъэмрэ ялофышлэхэр, лъэнэкъо зэфэшхъафхэм ашылэжэн

зильэкъытхэ инженерхэр, менеджерхэр арых.

Ежхэм яштоигоныгъэкэ Адыгейим къэкложы зыштоигохэр бэ мэхъу, ау республикэр зыфэе кадрэхэм ахэр адиштэхэрэг, аш фэш джыре уахътэ къираагъэблэгъэжынху хуугорэп. Нэбгыре 13-мэ яльэутхыльхэм адырагъэштагъэп.

Бэдээгъум и 1-м ехъулэу АР-м хэгъэгу клоц юфхэмкэ и Министерствэ миграцием ыльэныкъокэ и Гъэлорышланлэй иучет нэбгыри 8 хэуцуагъ.

Ежхэм яштоигоныгъэкэ Адыгейим къэкложы зытхэм Іэпү-

іэгъу ятыгъэним фэгъэхыгъэ доклад къышыгъ межведомственне комиссием итхаматэ игадзэу Тхъаркъохъо Фатимэ.

Цыфхэм юфшланлэя ягъэгъэтыгъэнымкэ федеральна кулыкъум и Гъэлорышланлэй Адыгейим щыгэ ишащэу Галина Цыганковам мы лъэнэкъомкэ ялофшэн зэрэзэхашэрэм къитегу щыгъагъ.

Республикэм къэкложы зытхэм тильэпкъэгъухэм Іэпүіэгъу аратырэм, пшъэрыльэу къэуцуухэрэм къэухым Шхъэлхъо Аскэр къатегу щыгъагъ.

ДЕЛЭКЬО Анет.

Пенсиехэмкэ фондын къеты

Унэгъо мини 5-м ехъумэ афагъэпсыгъ

2020-рэ ильэсийм имэлэльфэгъу мазэ къышегъэжьагъэу сабый къизэрхъухъэгъе унагъоу ны мылькум исертификат къизтефэхэрэм тхыльхэр агъэхъазырынхэ ищыкэгъэжьэп.

УФ-м Пенсиехэмкэ фонд и специалистхэм пшудзигъэ шыклем тетэу афагъэхъазыры. Ильэситоу аш ыуж тешлагъэм Адыгейим щыпсэурэ унэгъо 5415-мэ аш тетэу афагъэпсыгъ.

Клэлэцыккур къизэрхъугъэр, унагъом ны мылькур къизэрэтефэрэр къэзыушыхъатырэ тхыльхэр ЗАГС-р ары фондым къылекъэзыгъахъэрэр. Аш къылекъырыкхээ, нэмийкэу ищыклагъэхэрэ ежхэм ашхъэкэ раҳыллэн фое.

пых. Сертификатыр зэрхъазырыр Пенсиехэмкэ фондын икъэбарлыгъээс системэ щагъэнанафшь, къэралыгъо фэофашлэхэм япортал е фондын интернет нэклубгъо «унэе кабинетэу» ным щырилэм агъахь.

Джащ фэдэу ны мылькум фэгъэхыгъэ программэм къэу къыхэхъагъэхэм ашыц сертификатыр тхылапэм темтэу, электронна шыклем тетэу зэрэгэлэгэгъэр. Аш пае къэмийнэу ным ищыклагъэ зыхъукэ тхылапэм тетэу къалихын ёлъэкъыщ.

Сабыир ыпүнэу зыштэгъэ унагъохэм мы шалхъэхэр анэсихэрэп. Ахэм лъэу тхылъыри, нэмийкэу ищыклагъэхэрэ ежхэм ашхъэкэ раҳыллэн фое.

Банкхэм зээгъыныгъэхэр адашыгъэх

Нахыпэкэ ны мылькум къышыдэлъйтэгъэ ахъщэр ипотекэм е ежь иахъэу (первоначальный взнос) хильхаштим пэуигъэхъанэу риххуухъагъэмэ, аш пае лъэу тхылъыр Пенсиехэмкэ фондими, банкими аритынхэ фасу щытыгъ.

Шалхъэхэм нахь игээкотыгъэу зашыгъэгъуа зыштоигохэм интернет нэклубгъор агъэфедэн альэкъыщ. Мары къызэрэбгъотыщыр: https://pfr.gov.ru/grazhdanam/msk_housing/.

УФ-м Пенсиехэмкэ фонд и Къутамэу АР-м щыгэ ипресс-къулыкъу

Къэзэкъ отделым илофыгъохэр

Мыекъуапэ къэзэкъ

Мыекъопэ къэзэкъ отделым илуфаклохэу Украина нэмийт щыагъэхэр Адыгэ Республикэм къэкложыгъэх.

Ежхэм яштоигоныгъэкэ пшъэрыль хэхыгъэхэр къагъецкложыгъэх. Нэбгыре 31-рэ хуу-

хэу тикъалэ къизагъэзэжым, Мыекъуапэ икъэзэкъэм яот-

дел ишащэу Александр Даниловыр, шушил юфыгъохэм чанэу ахэлэжьэрэ Роман Зинченкэр аlyuklagъэх.

— Тышууфэрэз. Шушил юфыгъохэм чанэу ахэлэжьэрэ Роман Зинченкэр аlyuklagъэх, шуупсау шуукъэкложыгъэ, — къышыгъагъэ зэхахъэм Александр Даниловым.

Къэзэкъ-гудаклохэм Мыекъуапэ икъэзэкъхэм яотдел ибыракъэу Украина нэм зэклохэм зыдаштэгъагъэр къизэрхъыгъэ, къитегу щыгъагъэх, А. Даниловым ратыжыгъ.

**Екатерина ЗАГОРУЛЬКО.
Мыекъуапэ икъэзэкъхэм яотдел ишащэу итуадз.**

Зыщагъэпсэфы, япсауныгъэ щагъэпытэ

(Икэух).

Лагерэу «Лань» зыфиорэм мы мафэхэм тышылагъ, кіләцыкүхэм яухътэ зэрагъаклоэр зэдгэшшагъ, гушынту тафхуугъ. Лагерым ипащэу Вероника Кручининам кызэрэтиуагъэмкіе, кіләцыкүхэм языгъэпсэфыгъо уахътэ гъэшшегъонэу, шуагъэ кытэу зэрэхашштэм пылыхъ. Экскурсион язэхэшэн нахыбыу уахътэ тирагъэкүадэ, чыпіе даххэм ашын клонхэр шэнышу афехуугъ, аш тарихъеу пыллыр кіләцыкүхэм кыафалуатэ. Адыгэхэм, къэзэкхэм щылеклэпсэукіея юагъем, шэнхабзэу ахэлхэм ыки нэмыйкъ къэбархэм ашагъязаэх.

Пшэшшэжьеу ыки шъэожьиу мыш зыщыгъэпсэфыхэрэв зэшхэу, зыпари амьшлеу зы такыкы кызэрэхэмкырэр нафэ кытгэхуугъ. Лъенкъо зэфэшхъяфхэмкіе зэнэкъокуухэр ренэу афызэхашх, агъэджэгүх.

Апэрэ чэзыум республикэм шын кіләцыкүх 225-рэ — пүтевкхэмкіе, нэбгырэ 50 — программэу «Кіләцыкүх кешбэк» зыфиорэмкіе, ятонэрэ чэзыум — нэбгырэ 287-рэ, «Кіләцыкүх кешбэкымкіе» нэбгыри 8, яшнэрэм — нэбгырэ 287-рэ, кешбэкымкіе нэбгыри 8 лагерим къеклолагъэх. Япплэнэрэм — Адыгейим щын нэбгыри 180-рэ, Урысюем ичын-піе зэфэшхъяфхэм къарыкъишт нэбгыри 180-рэ къэкоштыхъ. Кіләцыкүхэм аныбжь ильэс 7-м кыщегъэжагъеу 16-м нас.

— Аужырэ ильэситум пандемиим ыпкы кыкыкы эзифэшшуашэу юф тшлэн тльэкыгъэп. Непэ типограммэ нахь гэшшэгъоны хуужыгъэ, зеклюхэр кыхэдгэхъажыгъэх. Мафэ къес кіләцыкүхэр дэмыйкхэм хурэр, аш нахь къаруу къареты. Мэфэ 21-у ахэр тилагер зыщылехэр лъенкъо зэфэшхъяфхэмкіе юф адэтэшіе,

— игушил лъегъэкүатэ Вероника Кручининам. — Зеклоным, якъэралыгъо шу альэгъуным, спортын афгэхъыгъе юф тхъабзэхэр, зэнэкъокуухэр зэхэтэшх. Джаш фэдэу къэтэгъашох, литературэм пыщэгъэнхэм фэгъэхыгъе зэхахъэхэр ретэгъеклоыхъ. Мафэ къес уахътэ къыхэтэгъэкышиш, творчествэм ылъенкъоке яамалхэм ахэтэгъахьо. Бисерым нэпэепльхэр хашыкынхэм, алэшхьитүкэ пкыгъо зэфэшхъяфхэр ашынхэм фэтэгъасэх. Лагерым зыщылехэр уахътэм къыклоц вожатэхэр ящысетехыпіеу щылеклэпсэукіе тэрэзир ятэгъэлтэйгъу.

Мы ильэсим анахъеу анаэ зытырагъэтэхэр ашын Адыгэир ильэс 100 зэрэхурэм ихэгъэунэфыкын. Аш фэгъэхыгъе юф тхъабзэу зэхашагъэм АР-м и Лъышхъэ къеклоплэгъагъ.

Юф тхъабзэу «Адыгэя — моя малая Родина» зыфиорэм кыдыхэлтиагъеу кіләцыкүхэм апае бисер хъэнымкіе, къошын пъэжэнымкіе, дышэхэдикынымкіе мастер-класс зэфэшхъяфхэр кіләцыкүхэм

афызэхашх. Мыекуупэ искуствэхэмкіе иеджапэ сурэтшынгъэхэм якъэгъэльгээн кыншызшыахыгъагъ, ансамблэхеу «Абреки», «Кубаночка» зыфилохэрэм ахэтхэр кіләцыкүхэм къафшыуаъх. Республиком и Лъышхъэ лагерым иофшэн осэ ин кыфишиш, кіләцыкүхэм гущылэгъу афехуугъ.

Ящэнэрэ чэзыум къэкуагъэхэм мы лъэнкъомкіе юф адашіе. Тихэгъэгү идэхагъэ кіләцыкүхэм алъагъэлэсийнүүр, ар шу альгэбуу пүгтэнхэр пшээриль шъхьаъхэм ашын.

Тигушилэгъу кыззериуагъэмкіе, пшэшорыгъэш программа зэхагъэуцагъеу, мафэ къес ашлэштүр гъэнэфагъэ, зымы фэмыгъэзагъэхеу кіләцыкүхэр хъурэп. Зыгъэпсэфыгъо уахътэм лагерым күлүкүу ыки гъэорышлэпэ зэфэшхъяфхэм яллыклохэр къеклох. Кіләцыкүхэм гущылэгъу афехуух. Гущылэм пае, тэ лагерым тызышылэгъэ мафэм Урысюе общественнэ организациеу «Бое-вое братство» зыфиорэм иллыклохэр щыагъэх. Хэгээгү зэошхом тинахыжхэм лы-

хуужыныгъеу щызрахьагъэр къафалотагъ, «Огненный десант» зыфиорэ темэм нахь ижээлтэйгъеу щагъэзогъэх.

Лагерым ипащэ тызэрэцгээгээзагъэмкіе, сабыйхэм ашхыщтым идэгүгъе гүнэ лъафы, иофшэнүүр рамыгъажьээ менюр зэхагъэуцагъ, ар экспертизэ ашыгъ, нэүжир арь гъомылапхъэхэр кызащэфыгъэхэр. Пкышьолым зишшагъеекирэгъомылапхъэхэр мафэ къес аратых, къэбзэнгъэм лъашэу пылыхъ.

Гумэкыгъо горэ къэмыхъоу гъэнэфагъе мэзишыр лагерым щыклоным пае кіләцыкүхэм яшынгэйончагъе къэхүмэгъэным анаэ лъашэу тет. Камерхэм юф ашиг, аш нэмийкъеу чэши мафи къэрэгүлэхэр ютых. Хэгээгү клоц юфхэмкіе Министерствэм иофшэнэхэри къекло зэптих.

Вожатэу лагерым юф щызашэхэрэд Адыгэ къэралыгъо университетын истудентых. Ахэм пшээрильтэу къафагъэуцагъэр зэрифэшшуашэу агъэцакіе. Уччэжэгъу къафхэхүхэрээр зиофшэн хэшьыкъи ин фызилэ

нахыжхъэр арх. Зы унэгъо тужум фэдэу, зэгурьоныгъэрэ гуфэбэнэгъэрэ азыфагу ильэу юф зэдашэ. Кіләцыкүхэри алъэгүрэ щысэм тетых.

Вожатэхэм яофшэн зэрээхашэрэм зэкіэ зэрэлтыгъэрэ пашэм къео, ахэм яофшэн егъэрэз.

Роберт Мардыросян гъэрекло вожатэу юф юагъ, мыгъэ лагерым ипащэ хъугъэ. Кіләцыкүхэм юф адишлэхныр икалас. Пшэдэкыжине илэр кыигурэло, лагерым зэзгурьоныгъэ дэлтынным, зы унайом фэдэу зэхэтихэм пыль. Иофшэн игугуу кышыы зыхыкэ гуахъо зэрэхигъуатэрэд къыхэшы. Игъусэхэм дэгъоу юф зэршлэрэд къео, сид фэдэлъэнкъохи уицыхъэ ательинеу щыт, психологияхъ, ны-тихъ, спортсменыхъ.

Быштэкъо Дианэ гъэрекло лагерым практикэ щихынэу кыззагъаком къэнэжы, мэзишими щыагъ, мыгы вожатэхэм япащэу къэкуагъ.

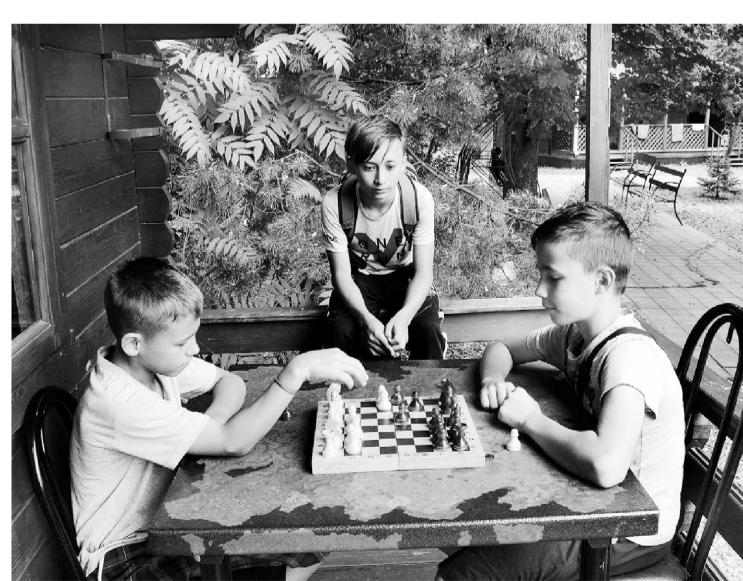
— Кіләцыкүх пэпчэ шэн гъэнэфагъе ил, нэбгырэ пэпчэ иколлэкіе шъхъаф кыфэбгъотын фае. Республике социальна шъхъаэгъэзийн «Джэнныкъу» зыфиорэм чыс кіләцыкүхэри къэкуагъэх, ахэм нахь тафаскы, щылэнгъэм чыпіе кын ригъеуцогъе сабыйхэри тиэх, ахэм цыхъэ кызынфагъэшынным мэхъанэшхо ил. Блэкыгъэ чэзыум щылэгъэ клаэр сиғуусэ зэптихъ, пчэдэжхым жьэу кыззэрэуцэу садэж къаклоштагъе. Сабыйхэм тафшагъэ тэхъу. Планэу зэхэдгэуцагъэм тетэу кіләцыкүхэм юф адэтэшіе. Ахэм яухътэ гъэшшэгъонэу зэдагъэхъоштим нэбгырэ пэпчэ тыпиль. Джэгукъэ зэфэшхъафхэр, спартакиадэхэр афызэхэтэшх, теклонигъэ кыдээзыхъгэхэм щытху тхылхэр, шуухафтингъэр ятэтих, — ело пшэшшэжьи.

Мыекьюп гимназиу № 22-м щеджэхэрэ Стлашью Аминэрэ Чыназыр Анзаурэ вожатэхэм зэрафэрэзэхэр ягущылэхашшагъэшх. Ахэм кыззэрэхъягъэмкіе, дэгъоу къафыштыхъ. Сыдигүү іэпилэгъу къафэхъу. Ахэр апэрэу мы лагерым къэкуагъ, альгэтурээр зэкэ ашлонгъэш.

Лагерым зыщызагъэпсэфыгъэхэр зэкіэ рирээхэу ядэжж къюжынхэр мыш юф щызашэхэрэм япшээриль шъхьаъеу зыфальгъэгъу. Гущылэгъу тызыгъэхъуагъе сабыйхэм кыталахъэм лагерым ипащэхэм гухэлтэй ашыгъэхэр къазэрэхъуагъэр нафэ кытфашы.

ДЕЛЭКЬО Анет.

Сурэтхэр юшынэ Аслын тырихыгъэх.

Адыгэ тхаклоу, зэдзэклоу Ашкъэнэ Исмахыил Хаджумарэ ыкъор
къызыхъугъэр ильэси 110-рэ мэхъу

Игъештэ къеки шагъэкэ бай

Ашкъэнэ Исмахыил ильэс 26-рэ нылэп къыгъештагъэр. Ау мы охтэ къекым ащ макэп фызэштокыгъэр: апэрэ еджэгэ-гъесэгъагь, шэнэгъэ дэгүхэр 1919-рэйнэгъагь, творческэ амал-кулай гъештэгъон зыхэллыгь, идунай зеухум литературнэ къэн гъэнэфагъэ илагь. Ау игушхъэлэжыгъэу ильэпкэ епхыгъэр икъоу зэхажыгъэу е епэсыгъэ уасэ ратыгъэу пфэлоштэп. Аужыпкъэм, ашыгъупшэжыпэнэм нэсыгъэу, ильэсыбэрэ ыцли ышхъи къырауагъэп, а зэкэм къахэкъэу, итворчествэ икъоу зэхэммыгъэу къэнагь.

Шылкъэ, шэнэгъэлэжь-литературо-
ведэу Шхъэлэхъо Абу ихъатыркъэ,
аужырэ ильэси 10 – 15-м, тхэкло-гупши-
саклом ишынэгъэкэ ыкъи итворчествэкъэ
нэккубгуякъэхэр къызэуахыгъэх. Ашкъэнэ
Исмахыил щеч хэмэльтэу зэчийг гъэнэфагъэ
хэлэгъагь, шэнэгъэ-гъесэнэгъи
зэригтэгъотыгъагь, гултыг чани, гупшиг
ини 1919-рэйгъэх, ау инасыг къикыгъэп,
ишынэгъэ къеки дэдагь.

Үльэкъуацы (къекоплэ-1920-хамзээ
къызэрагъэнафэрэмкэ – Ашкъэнэ) ыкъи
«Ашкъэнэ» алоэ, тлю зэтэфыгъэу къа-
щыгъагь.

И. Х. Ашкъянэр 1912-рэ ильэсийн
къуаджэу Адэмые къыщхъуль. Ятэ пасэй
ыухи, янэ Долэтхъан (Бэшкъюмэ яп-
хуягь) къалэр ытлугь. Исабыльо лъэхъан
анахь охтэ къин зэхэммыгъээм төф-
гъагь. Граждан заор заухум еджаплээм
чэхъан амал ыгъотыгь. Илэгүхэм шэ-
гъошту зэрилэмкэ ыкъи литературэрэ
лъэшэу зэриласэмкэ къахэшыгъагь.
Анахь еджэко дэгү дэдээм ахальтэрэ
Исмахыилэ 1927-рэ ильэсийн Краснодар
дэтигэ Адыгэ педтехникумым щеджэнэ
агъекошагьагь.

А уахтэм техникумым идиректоры-
гъэр адыгэ поэзием ильэпсэхэшэу
А. Дж. Хяткъор ары. Къэлэгъэдже
дэгүхэри С. Сихур, К. Пщыунэлпэр,
Х. Лъэбшэр, И. Хуажыр, К. Батури-
ныр ащ илагъэх. Къыдеджагъэхэм цыф
иуш-акылышохэри И. Шхъакумыдэм,
А. Тхарькуахъом ыкъи Натхъо Долэтхъан
фэдэу, ылжым лъэпкэ культурэм итарихь,
инаукигъэхэм дунэ-
еплъикэ хэхыгын, дунэететыкэ шэлхъэ
гъэнэфагъэхэри арагтэгъотыгъэх.

Еджэнэйн хотэу, техникумым, цыфым
зыкъизэуихынэмкэ гъэзагъэу – драма-
тическэ ыкъи музыкальнэ кружокхэм ыоф
ашэштагь, ахэм Ашкъэнэ Исмахыилэ
чанэу ахэлажьэштагь. Илэрэ творческэ
льэбэкъухеджэу техникумым къыщуущы-
гъэх ыкъи щидзыгъэх. Поэзием ыкъи
драматургием защеушеты, пьесэхэр
драмкружокым паекэ етхых. 1929-рэ

студентызэ, К. Пщыунэлпэм ыкъи И.
Хуажьым ягъусэу, еджаплэхэм апаеклэ
учебникэу «Реджэнхэу тхиль» (Красно-
дар) къыщыдаагъэхъигь.

Ашкъэнэ Исмахыилэ итворческэ къэн
урис ыкъи 1919-рэ къэралыгъо литературэм
япроизведение зэдзэкъигъэ дэгүхэм
чыпэ шаубыты. Ахэм ашыцых А. Н.
Островскэм икомедиу «Волки и овцы»
(Краснодар, 1937), Д. Фурмановыи иеу
«Чапаев» зыфиорэм щыш пычыгъор,
нэмыххэри.

Шэнэгъэ, 1920-рэ, гулььтэшко зыхэль
къэлакъэу Ашкъэнэ Исмахыилэ Адыгэ
хэкум итхаклохэм ыкъи иусаклохэм яа I-рэ
зэфэсэу Мыекуапэ щыкъуагъэм хэлэ-
жьагь. Адыгэ литературэм ильэпсэхэшэу
Т. Къэращэр ащ къыщыгушыагь, анахьэу
мэхъанэ зеритгъээр титхакло ыкъи усэкло
нубжыкъэхэм ятвorchеств, ахэм лъэшэу
ыоф адашэгъэн, алэклэл амал-кулайны-
гъэм хэгъэхъошэн зэрэфаэр къыуагь.
И. Ашкъянэр ирассказэу «Иляс», ежь
тхакло ишлэхкэ, «авторым зэкэ соци-
альне конфликты шүлэгтэх хэгъэ-шлэ-
гъэм зэрэфицагъэр» ыумысигь.

Рассказыр зытхыгъэ къалэу И. Ашкъян-
эр политическэу мыпсхъагъэу, еджаплэ-
м икъоу бэнэкло пүнгэгъэ щимыгъо-
тыгъэу ыкъи рассказыр гукодыгъо
къэхуяг иэр авторым хъыбэгъэу филь-
мэгъэ. Джаш фэдэу тхэнэир эзгэжэгъэ-
кэ И. Ашкъянэр гүшүэ лыябэ ыгъэфедэу,
ащэхэгъэхэм зэхэфыгъуае ышыхъу
ылтыгъэ. Ау етгани, фонкъуагъэхэм
ямылтыгъэу, Ашкъэнэ Исмахыилэ
нубжыкъэхэмкэ анахь гутаплэ къэзы-

тыхэрэм зэрещыщыр, тхэкэ-шыкъэм
зэрэгтэгъэпсихъагъэр, ияланэрэ рассказэу
«Тыгъэр къыкъокы» («Солнце всходит»)
нахь зэрэххэуагъэр къызэрещыльгъуа-
гъэр къыуагь. Ыгукэ тхэнным зэрэфаб-
блэрэ Т. Къэращэм къигъэтхыгъигь ыкъи
ащ ишысэу ылтыгъагь Ашкъянэр ящэнэрэ
тхыгъээр – повестыр зериуухыгъэр. Ау
гүхэкли, а повестыр къыдигъэхъинеу
игъо ифагъэп ыкъи илитературнэ тхыгъэ-
хэр зыдэххуагъэхэри, къарыгъуагъэри цыф
ышэрэп.

Хэку гъэээт тхыгъэхэм къызэрраушхъа-
тырэмкэ, Адыгэ хэкум итхаклохэмрэ
иусаклохэмрэ яа I-рэ зэфэсэу 1936-рэ
ильэсийн таатыгъэзэм щыгъагъэм Т. Къэ-
ращэм ыкъи А. Хяткъом доклад шхъа-
лэхэр къыщашигъэхъэр. А уахтэм педин-
ститутым истудентыгъэу Ашкъэнэ Исма-
хыилэ къэгүшьагь, анахьэу Т. Къэращэм
итворчествэс осэшу фишыгъигь ыкъи «Шам-
бул» зыфиорэ романымкэ зыдиримыгъэ-
штэрэ лъэнхъохэм къащыцуугь.

Джащ фэдэу тхэкло нубжыкъэу Ашкъэнэ
Исмахыилэ ишлэхыгъи, игупшии,
иакыли зэдиштэштэгъ.

Я 30-рэ ильэсхэр гупсэфынчэ-щынэ-
гъуагъэх. Ар политическэу репрессиехэм,
цыф хье зафэхэр зыщаагъэшынэгъэх
охтагь. Тхэкло нубжыкъэ тьшэгъэньеу,
гүпэлэ инхэр зэралхыгъэхэм, ышхъи
гомыуагъэхэр – ошьуапшэхэр къыщы-
зэххэуагъэх. Ильэс 26-рэ ынныбжыгъэу,
итворческэ куачэ икъызэхуагъо шып-
къагь, имурад инхэр 1919-рэ ышынхэ
фэяягь, имыхъакъкэ аумысигь, игъон-
мысэу къодыкэе хууыгъэ... Ащ ишыпкъа-
иэри гъэунэфыгъэп, ау
къызэрэтигъэхэм, Мые-
куапэ щаукъыгь. Тхакло
зыщмынэжэй уж, 1996-рэ
ильэсийн, аухыижьагь. А
зэкэ гүхэкли, адыгэ
льэпкэ литературэм утын
еэзыгъигь... Ау адыгэ лите-
ратурэм прозаикэу, зэдзэ-
кло Ашкъэнэ Исмахыилэ
ыцли къызэрхэцожыгъэхэр,
ащ ифэшьошэ чыпэу, ежь
зыифлэжыгъэгъэр зэри-
гъотыгъэу – зымыуасэ
щыгъэ. Джары тиадыгэ
тхаклохэм джыре мафэхэмэ
ренэу ягуу шыгъэн фое
зышырээр.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Сурэтхэм артыхэр: тхакло ыкъи зэдзэкло Ашкъэнэ Исмахыил; Адыгэ хэкум итхаклохэм яа I-рэ зэфэс хэлэжьагъэхэр.

Искусствэр, тарихъыр, зекІоныр

Музейм щалъэгъурэр ашыгъупшэрэп

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгьо уахътэр гъэшігъонэу зыгъаклохэрэм, псауныгъэр зыгъэптихэрэм ашыщых Москва, Ленинград хэкум, нэмүкіхэм къарыкыгъехэр.

Бэдзэогъум и 10 – 11-м Адыгэ Республикаем и Лъэпкъ музей куп зэфэшхъафхэр къэклугъях. Тишъольыр аперэу зыльэгъухэрэр бэ мэхъух. Музейм ифоышIеу Мамырыкъо Сайдэ адыгэ шэн-хабзэхэм яхылэгэе къэбареу къылотагъэхэм уагъэуязэ.

Хъульфыгъэм иунэ Iешэ-шъуашхэр, музыкальнэ Iэмэ-псымэхэр, адыгэ шъуашэр, джэгукъехэм ашагъефедэрэ пкыгъохэр, нэмүкіхэри щыольэгъу. Хъульфыгъэм икъулайныгъе, къуачIэр зэрпсихъэрэм, фэшхъафхэм яхылгагъехэр тарихъым щыщых.

Пшъашэе унер нэмүкіеу зэрэгтээпсигъэм Москва щыщашъашъэр къыкъупчагь. Пшъашъэр дышьиандын фэшагь. Тхыпхъеу ышыхъэрэр, лақюмом итамыгъе, лъэпкъ шъуашэр зэрэхидыкъихэрэр, лъэпкъ шъуашэр зэрихъаным зэрэфэгъасагъэр, пхъецуакъэм, цокъе къизэрыкъом ятепльэхэр зэрзэфэшхъафхэм, пшъашъэм ихуупхъа-

гъэ, нэмүкіхэм Мамырыкъо Сайдэ IупкIеу къатегущыагь.

Ож Фатимэ музейм къышагъэльэгъорэ тарихъ пкыгъохэм къапкырыкъирэ гупшигъехэр узыгъишиу къылотагъях. Адыгэ чыгум ибайнагъе, идэхагъе, чыопсым изытет, шуагъе къезитыре пкыгъохэу чым къычахъхэрэм, фэшхъафхэм хъакъехэр ашигъэгъозагъех.

Надежда Бурмистровамэрэ Хъакъунэ Маринэрэ музейм къышахъхэрэм апэгъокъых, къэгъэльэгъонхэм кIекIеу къатегущыагъех, цыфхэм нахь ашлогъашэгъонхэр арагъэльэгъух.

Джэрэ ллэшлэгум ехъылэгъе тарихъ къэбархэм археолог цэргийоу Тэу Аслын къатегущыагь. Шаклом икъеунэ, штакуыл хэшшыкыгъехэ щэбзащхэм, етэгъэжъагъэм хэшшикыгъе лагъэхэр, къошынхэр, фэшхъафхери тарихъым щыщ пкыгъох, ижырэ адыгэхэм ях.

Москва къыкыгъехэе пшъашъхэм адыгэ чынэр аперэу альзэгъугь. Тэу Аслын чынэ зэрэгтээ.

шэххэрэр аригъэльэгъу, музейм ишагу джэгупшо къыщизэуахыгь. Адыгэ чынэр бжъэм, нэмүкіхэм ахэпшикылын зэрэглэгъэштэй, чынэм ишьэфхэм А. Тэур зэгъэфагъеу къатегущыагь.

Сыбыр, Ленинград хэкум...

Адыгэим ичыгу зээзигъэльэгъу зыштоигъохэу Сыбыр, Москва, Ленинград хэкум, нэмүкіхэм къарыкыгъехэм республики.

ликэм итарихъ нахьышоу ашэхъуягъехэу ядэжхэм агъэзэжэй. Сырфыбг ипсыкьефхыпIехэм, адыгэ чыгхатэхэм, анахъеу адыгэ къужхэм къакIеупчIехэрэхэр хэпшыкIеу нахьыбэ хъуягъех.

— Зекю Iофым Адыгэим зыщеушомбгыу. Загъэпсэфызэ, япсауныгъэ агъэптихэрэз яшэнэгъи хагъахъо, — къытиуагь Адыгэ Республикаем и Лъэпкъ музей ипашэу Джыгунэ Фатимэ. — Iофхъабзэу зэхатшхэрэр япчагъэзкэ нахьыбэ зэрэхъухэрэм даклоу, гъэпсикIеу ялэм изэххокыныгъэхэр фэтэшых. Зыгъэпсэфыгьо мафхэм музейм зэлуклабэ Ѣцко.

Лъэпкъ музейм къэктуагъехэу Пырковхэм, Дудочкинхэм, Задоровхэм, Ковтуновхэм, Мальчиковхэм тхылтым къыдэххэхэм къэгъэльэгъонхэр лъэшэу агу зэрэрихыгъехэр къауатэ. Анахъеу къыхагъэштырэ нэм ыльэгъурэр гум къызэринэжбырэ, искусстве лъагэм цыфыр зэрилүрэр ари.

Къэралыгьо гъэпсикIе илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ зэлуклэхъухэр тапэки Лъэпкъ музейм ижэктотыгъеу Ѣцкоштыгь.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

УрысыемкIэ еджэкIо анахъ сэнаущхэм яолимпиад

«Умницы и умники» къызыдэкIырэр ильэс 30 хъугъэ

Телевизионнэ къэтынэу «Умницы и умники» къызыдэкIырэр ильэс 30 хъугъэ. Проектын иавторыр ыкIи зезыштэрэр Юрий Вяземскэр ары, аш зэрэджехэрэр «Заумник» — джарэу ышIэрэм гъуни нэзи илэп. Олимпиадэм кIэлэджехэр анахъ сэнаущхэу, гъэсэнгъэр, шIэнэгъэр лъэшэу зикласэхэр хэлажьэх.

ШIэнэгъэм пхырызыщиагъэр Юрий Вяземскэр ары, өмьзэшыж гупшигъекIо-зэхэшэкIо пъшэгъон. МГИМО-м иректорэу Анатолий Торкуновыр мэфэкI къыдэкIыгъом хэлэжагь ыкIи оссэхэм ятхъамэтагь. «Iофмыублэ блэ хэс» ало. Егъэжялэр мысынкIэ дэдагъэм, программэр эфирым иуцуагь, нахьшумкIэ зэхъокыныгъехэр фэхъуххэзэ, непэрэ мафхэм къанэсигь.

1992-рэ ильэсүм къыщегъэжагъеу ар къыдэкIы. Охтэ ыкIи мэфэ къыдэкIыгъор зэхъокIу къыхэкIыгъ, джы мы аужирэ ильэс 13-м, шэмбэт пчэдэжжэх къэс, тхъамафэм зэ макло. Телевизионнэ гуманитар олимпиадэм теклонигъэр къыщдэзыхъхэрэр ушэтийнхэр арамыгъэтхэу, занкIеу МГИМО-м аштэх.

Программэр кIэлэджехаклохэм атегъэпсихъагъеу тэоми, мыш

анахъеу еплыххэрэр, уасэ фэзышыххэрэр зыныбжь икъуягъэ гъэсэгье-еджагъехэр ари. Сыда пломэ аш упчэ зэфэшхъафхэй афагъеуцихэрэр, умынуш дэдэу, тарихъимкIэ, дунэе литературэмкIэ, бзэмкIэ, географиэмкIэ, культуремкIэ, политологиэмкIэ, дипломатилемкIэ тхылтыбэм уямыджаагъеу, джэуп яптышшүйтэп. Мы олимпиадэм хэлажьэрэ пэпч ихуупхъэгъэ-чаныгъэ, иссенаущыгъэ, ышIэрэр зэрэбэр бгъэшлагьоеку.

«Умницы и умники» зыфилорэ программэр ильэс къэс зэхажшэрэ олимпиадэхэм ахэт, «Всероссийская телевизионная гуманитарная олимпиада школьников «Умницы и умники» I-го уровня» ылоу, лъэнэйкью «гуманитар ыкIи социальна шIэнэгъэр» зыфилорэмкIэ. Аш ханьенэфыкIырэ чыпIехэр ыкIи теклонигъэр къашыдэзыхъигъехэр

фэгъэкIотэнэгъэ ялэу, зыфэе ашпъэрэ еджапIэм чIэхъанхэ альэкIы.

Программэ пэпч темэ гъэнэфагъэм епхыгь. Мы олимпиадэм Урысыем ишъольыр зэфэшхъафхэм ыкIи IэкIыб къэралыгьо благъэм къарыкIырэ кIэлэджехэр ыкIи пшъашъехэр арих хэлажьехэрэр. Ежь олимпиадэм гъэпсикIэ-шIыкI гъэнэфагъэ хэлэ, едзыгьюи 4-у зэтэутыгь. Ау а зэкIэ къэтынэм еплыххэрэм ашэшь, къэттхыщтэп. КIэлэджехаклохэм яолимпиадэ къэтынэм пэпч ахэм уасэ афэзышырэ нэбгыри 3 хэлажьэ, зыр темэу къызэуахырэмкIэ специалист, нэбгыритур — ренэу журиум хэтыг.

Мы ильэсүмкIэ, мэфэкI кIэхэн зэфэхьысжхэр ашIых, ныжыкIэ сэнаущ дэдэхэу къэнэфагъехэр Ѣцкоштыгь. **МАМЫРЫКЬО Нуриет.**

Ау аш къикырэп, мыр нэмүкI зэнэхъокуухэм афэдэу. Еджэн программэм шъхъащыкIеу, аш къыдимылтытэрэ гуманитар

шIэнэгъэ зэфэшхъафыбэр зэлүзгъэкIагъехэр арих «Умницы и умники» зытегъэпсихъагъехэр. Мыр зигукуэкIыр ыкIи

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм гъогузеконым ыльэнкъокэ йофыгъо заулэхэр щызэшюхыгъэнхэм ехыллагь» зыфиорэм ия 2-рэ статья зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэм фэгъехыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсийн мэкуугуум и 8-м ыштагь.

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм гъогузеконым ыльэнкъокэ йофыгъо заулэхэр щызэшюхыгъэнхэм ехыллагь» зыфиорэм ия 2-рэ статья мыш фэдэ зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэу:

1) я 2-рэ яхьим ия 5-рэ пункт мыш фэдэ зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэу;

2) я 3-рэ яхьим ия 4-рэ пункт куачэ имылэжьэу лытэгъэнэу;

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхъурэр
Официальнау къызыхаутырэ мафэм щыублагьэу мы Законым куачэ иэ мэхь.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэкуугуум и 15, 2022-рэ ильэс
N 74

АР-М ХЭДЗЫНХЭМКЭ и Гупчэ комиссие иунашь

Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтим ипшээрэйхэр Богданова Иринэ Василий ыпхьум техыжыгъэнхэм ехыллагь

Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтим ипшээрэйхэр техыжыгъэнхэу Богданова Иринэ Василий ыпхьум кызэрэклэйхэгъэ тхылтыр ыеубытылпэ къызышишьэ, Адыгэ Республикэм и Законэу 2002-рэ ильэсийн шышхъэум и 12-м аштагьэу N 88-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм икъялэ, ирайон ичылпэ хэдзэкю комиссие ехыллагь» зыфиорэм ия 16-рэ статья ия 7-рэ яхь 1-рэ пункт диштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие **унашь ышыгь**:

1. Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтим ипшээрэйхэр Богданова Иринэ Василий ыпхьум техыжыгъэнхэу.

2. Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтигъэм ычылпэ хагъэхьашт кандидатурэмкэ предложениехэр зэрштэрэмкэ макъэ къэгъэулахъенэу.

3. Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие мы унашьор леклэхъэгъэнэу.

4. Мы унашьор Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие хагъэхьашт икандидатурэмкэ предложениехэр зераугулахъэрэм фэгъехьашт къебарэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие хагъэхьашт гээзтэхэу «Советскэ Адыгэимэр» «Адыгэ макъэмэр» къащихаутыгъэнхэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГҮ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарэр Ф. З. ХАЦАЦИ

къ. Мыекъуапэ,
мэкуугуум и 29-рэ, 2022-рэ ильэс
N 171/831-7

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм яхыллагь» зыфиорэм зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэм фэгъехыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсийн мэкуугуум и 8-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм яхыллагь» зыфиорэм зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэм фэгъехыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 271-рэ зытетэу «Лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм яхыллагь» зыфиорэм ильэсийн мэкуугуум и 29-м къыдэкыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъехэр фэшыгъэнхэу:

1) я 1-рэ статьяр мыш тетэу тхыгъэнэу;

«Лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм яхыллагь» хэбзэгъэуцугъэм ляласэ фэхүгъехэр Урысые Федерации и Конституции, Урысые Федерацием и Законэу N 3612-1-рэ зытетэу «Культурэм фэгъехыгъэ хэбзэгъэуцугъэ УФ-м илэм къыдилтыгъэрэ» зыфиорэм 1992-рэ ильэсийн чыэпьюгум и 9-м къыдэкыгъэр, джащ фэдэу Урысые Федерацием инэмькэ шэпхээ правовой актхэр, Адыгэ Республикэм и Конституции, Адыгэ Республикэм инэмькэ шэпхээ правовой актхэр.»;

2) я 2-рэ статьям хэт гушилэхэу «Федеральнэ законым» зыфиорэм ачылпэкэ гушилэхэу «Федеральнэ законэм N 7-рэ зытетыр» зыфиорэм тхыгъэнхэу;

3) я 3-рэ статьяр мыш тетэу тхыгъэнэу;

Я 3-рэ статьяр. Лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм альэнкъокэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъэ хабэз икъулыкъухэм яполномочиехэр

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иполномочиехэм ахэхэ Адыгэ Республикэм изаконхэр штэгъэнхэр ыкчи ахэм ягэцэкэн зэрэкйорэр улъялгынхэу.

2. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иполномочиехэм мы кыкылэлтыкъохэрэр ахэхэх:

1) лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэр къэхүмэгъэнхэм, хэхъонигъэ афешыгъэнхэм альэнкъокэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр зэхэ-

тэуцогъэнхэр, ухэсигъэнхэр ыкчи щылэнгъэм щыгъэцэкэгъэнхэр;

2) художественнэ йашлагъэхэмкэ іэлэласэхэм яофтшэн тэрээзэу зэхэгъэнхэмкэ зишуагъэ къэкюшт инфраструктурэр гээлэгъэнхэр;

3) Адыгэ Республикэм лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм уасэ язытышт Художественнэ-эксперт совет щызэхищэнэр ыкчи аштэгэхээр положениер ыухэсныр;

4) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу нэмькэполномочиехэр.»;

4) я 4-рэ статьям куачэ имылэжьэу лытэгъэнэу;

5) я 6-рэ пунктыр мыш тетэу тхыгъэнэу;

«1) лъэпкъ художственнэ йашлагъэхэр зышыхэрэм хэбзэлахь ыкчи нэмькэ фэгъэктэнгъэхэр афешыгъэнхэр;»;

6) я 7-рэ статьяр мыш тетэу тхыгъэнэу:

Я 7-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм кыщашиэрэ пкыгъохэр лъэпкъ художественнэ йашлагъэхэм ахэлпэйтэнхэу щытхэмэ зэрагъэнэфырэр

Адыгэ Республикэм кыщашиэрэ пкыгъохэр лъэпкъ художственнэ йашлагъэхэм ахэлпэйтэнхэу щытхэмэ зыгъэнэфырэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабэз культурэмкэ иуполномоченхэй гээлэгъэнхэмкэ къулыкъу ары. Ашкэ ляласэ хъурэр Художественнэ-эксперт советым иунашь.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхъурэр

Официальнау къызыхаутырэ мафэм щыублагьэу мы Законым куачэ иэ мэхь.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэкуугуум и 15, 2022-рэ ильэс
N 75

АР-М ХЭДЗЫНХЭМКЭ и Гупчэ комиссие къеты

Мыекъопэ районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтим ипшээрэйхэр Богданова Иринэ Василий ыпхьум техыжыгъэнхэм ехыллагь

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие къытагьэ къэбарыр къызыхаутырэ нэүж мэфи 5-м къыкыцэ Адыгэ Республикэм районым ичылпэ хэдзэкю комиссие хагъэхьаштим икандидатурэмкэ предложениехэр аштэштых.

Предложениехэр зышаштэрэ чылпээр: **къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 199, я 502-рэ каб., сывхатыр 9.00-м кыншгэжъягъэу 16.00-м нэс.**

Зэргээзштхэ телефонхэр: (8772)52-30-35.

АР-М ХЭДЗЫНХЭМКЭ и Гупчэ комиссие къеты

Тэхъутэмыкье районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтиштим игъянэфэн ехыллагь

Тэхъутэмыкье районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ зилэу хэтигъэм ычылпэ рагъэхьашт кандидатурэмкэ предложением халпьи, 2002-рэ ильэсийн мэкуугуум и 12-м аштэгъэ Федэральнэ законэу N 67-рэ зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэдзынхэмрэ референдумырэм ахэлжээнхэмкэ фитыныгъэу ялэхэм ялхыгъэ гарантие шхьаалхэм яхыллагь» зыфиорэм ия 22-рэ, ия 26-рэ, ия 29-рэ статьяхэр, Адыгэ Республикэм и Законэу 2002-рэ ильэсийн шышхъэум и 12-м аштагьэу N 88-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм икъялэ, ирайон ичылпэ хэдзэкю комиссие ехыллагь» зыфиорэм ия 5-рэ, ия 16-рэ статьяхэр ыеубытылпэ къызыифишихээз, Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие **унашь ышыгь**:

1. Тэхъутэмыкье районым ичылпэ хэдзэкю комиссие решашающэ голосым ифитыныгъэ илэу хэтинэу гъэнэфэгъэнхэу Мэт Руслан Аслынчэрэе ыкъор,

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГҮ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарэр Ф. З. ХАЦАЦИ

къ. Мыекъуапэ,
мэкуугуум и 29-рэ, 2022-рэ ильэс
N 171/832-7

Дзюдо

Адыгэир шукIэ ашIэ

Бэдзэогъум и 21 — 25-м СССР-м изаслуженнэ тренерэу Кобл Якубэ фэгъэхыгэ шIэжь Дунэе зэнэкьюкүр дзюдомкIэ Мыекуапэ зэрэшкюоштым спортыр зышогъешэгъонхэр кыкIэупчэх.

Урысыем дзюдомкIэ и Федерации зэнэкьюм изэхэцэн кIэшакло фэхьуль. Аш фэдэ спорт зэлукIэхэр дзюдомкIэ шольтырхэм ашырагъэшкюнхэм фэшI хэгъэгум дзюдомкIэ и Федерации щыненгъэм щыщ пъенхуяаे кыдэльтийтэ.

ДзюдомкIэ спорт еджэпIо цIэрио шольтырхэм илэн фае. СССР-м, Урысыем дзюдомкIэ яшэн-хабзэхэр щагъэлэпIенхэр шпшэрийт шхьаIэхэм ашыщих. 2019-рэ ильэсийм Урысыем и Кубок кыдэхыгъеням, 2021-рэ ильэсийм Урысыем дзюдомкIэ изэнэкьюку афэгъэхыгъе зэлукIэхэр Мыекуапэ дэгъоу щыкIуагъях, зэрэшкюохэм щысашу кыагъэлэгъуаг.

Урысыем, Белоруссием япрофессиональ нэ спортоман анах льешхэр Адыгэим щыненкьюкуущих.

Тюмень, Санкт-Петербург, Красноярскэ

мыщ фэдэ зэнэкьюку инхэр мыгъэ ашыкIуагъях. Мыекуапэ ыуж Челябинскэ, Екатеринбург, Казань дзюдомкIэ зэлукIэхэр хэшэхашэнхэ ямурад.

Дунаим щыцIэрыIу

Кобл Якубэ СССР-м, Урысыем язаслуженнэ тренер, я ХХ-рэ лIэшIэгъум Урысыем дзюдомкIэ итренер анах дэгъу. Адыгэ кIэралыньо университетым физкультурамкIэ щыкIи дзюдомкIэ и Институт зэхишагъ, еджа-ПЭМ ишаа хуугъэ. Аш фэдэу нэмыхI Институт дунаим тетэп.

СССР-м спортымкIэ изаслуженнэ мастер 11, спортымкIэ дунэе класс зиэ мастер 60-м нахьыбэ, спортымкIэ мастер 300-м къехъу ыгъесагъях. Дунаим анах щыцIэрио бэнажу ыгъесагъэр Владимир Невзоровыр ары.

Советскэ СоюзымкIэ зэкIэми апэу дунаим дышьэр кыышыдихыгъ, Олимпиадэ джэгунхэу Монреаль 1976-рэ ильэсийм щыкIуагъехэм дышьэр кыашихыгъ.

Кобл Якубэ ишIушIуагъэ Адыгэим щагъэлжапIэ. ЗычIэсигъэ унэм мыжъобгуу кыышыфызIуахыгъ, Мыекуапэ ицIиф гэшIуагъ. Спорт Унэшхом, дзюдомкIэ спорт еджапIэм Я. Коблын щыцIэ ахы. Институтым шIэжь музеу кыышызIуахыгъэр тренер цIэрилом ишIэнгыгъе ехылIагъ. АшкIэ АР-м и Лышхъэ, Правительствэм тафэрэз.

Бэнэгъухэр

Спорт Унэшхом зэнэкьюхэр бэдзэогъум и 23 — 24-м щыкIоштых. Мафэм сыхьатыр 11-м рагъэжъэштых. Зэхэшкюохэм спортыр зышогъешэгъонхэр рагъэблагъэх.

Культурэр, унагъор

Зэшхъэгъусэ цIэрыIохэм тарэгушхо

Зэшхъэгъусэхэу культурэм, искуствэм Йоф ашызышIэхэрэм афэгъэхыгъе тхыгъэхэр тигъэ зетеджэхэм ашIогъешIэгъонх.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ щыцIэ зыхьырэм 1976-рэ ильэсийм кыншублагъэу Кукэнэ Мурат щэлажь. Урысыем, Адыгэим янароднэ артист, Абхазын, Пшызэ язаслуженнэ артист. Аш ишхъэгъусэу Хунэго Саидэ Урысыем итхакIохэм я Союз хэт, Адыгэ Республикэм искуствэхэмкIэ изаслуженнэ Йофышшху.

Зыхъэ Заурбыйрэ Зыхъэ Мэлайчэтрэ Урысыем изаслуженнэ артистых, Адыгэ Республикэм янароднэ артистых. Зыхъэ Заурбий общественна Йофшэклюшху. Къэбэртэе-Бэлькъарым, Абхазын, Пшызэ язаслуженнэ артист.

Зэшхъэгъусэхэу Ацумыжж Нурбыйрэ Даур Людмилэрэ тэтральнэ искуствэм щыцIэриох.

Адыгэ Республикэм и Къэралыньо академическэ къэшкюохансамблэу «Налмэсэм» ильэсийбэрэ хэтигъэх Адыгэим янароднэ артистхэу Нэмэйтэкъо Аслынэрэ Римэрэ, Къулэхэу Мыхьамэтрэ Мирэрэ.

Ирина Доценкэмрэ Аркадий Кирносрэ сурэттех цIэриох. ЙоифшIаагъэхэр Урысыем, ІэкIыб хэгъэхүхэм кыащаагъельгъох.

Къэлэкүтэкьюхэу Инвер щыкIи Асыеет, Къэбэрххэу Анзор щыкIи Евгения, Шэуджэнхэу Рустам щыкIи Юлианэ, Нэгъойхэу Азэмэт щыкIи Зурет, нэмыхIхэм яшIушIагъэ тэгъэлжапIэ.

Унэрэкъо Раисэрэ ГъукIэ Замудинрэ, Едиджхэу Мэмэтрэ Севилэрэ, Тэухэу Аслынэрэ Ну-

риетрэ, Ацумыжжхэу Аслынэрэ Сарэрэ, Бастэхэу Азмэтрэ Тыгъянгуащэрэ, Алыбэрдхэу Адам щыкIи Саниет, Сулеймановхэу Юнысрэ Фатимэрэ, Аркадий щыкIи Татьяна Хуснировхэм, фэшхъафхэм лъэпкь культурэм, искуствэм, гэсэнгыгъем лъэуж дахэ кыащаагъэнаагъ. ЗыцIэ къетIогъэ зэшхъэгъусэхэм, нэмыхIхэм яшIушIагъэ унэгъо пчагъэхэм щысашу афэхъу.

Унагъор пытэмэ, хэгъэгүри пытэшт. Къэралыньо гээпсыкэ илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэсиси 100 зэрэхүрэм тэпэгъокызэ, унагъохэм яшIешI-псэукихэххоныгъе афэхъухэрэм тегъэгушхо, янасып зыдальгэхжүжийэ бэгъашэх хуунхэу афэтэо.

Зэхэзшагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIыр:
Адыгэ Республикэм лъэпкь ЙофхэмкIэ, ІэкIыб къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкьэ-гъухэм адыярээ зэхы-нгъэхэмкIэ ѕыкIи къэбар жууцье иамалхэмкIэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыд-
шыIэр:
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхуухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэхэгъэжийх.
E-mail: adygoe@
mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр:
Урысыем Федерацием
хэутын ЙофхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ѕыкIи эзлы-
хэмкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпIэ гээоры-
шапIэ, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхъятырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
4799
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1289

Хэутынм узши-
кIэтхэнэу Ѣыт уаххтэр
Сыхьатыр
18.00
Зышаушыхъятыгъэх
уаххтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор шхьаэр
Дэрбэ Т.И.

Редактор
шхьаIэм игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

ПшьэдэкIыж
зыхьыгэ секретарыр
Тхарькохъо
А. Н.